

**А. С. Литвиненко,
О. А. Сорочинська**

«МЕТОД ПРОЕКТІВ» У ФОРМУВАННІ ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

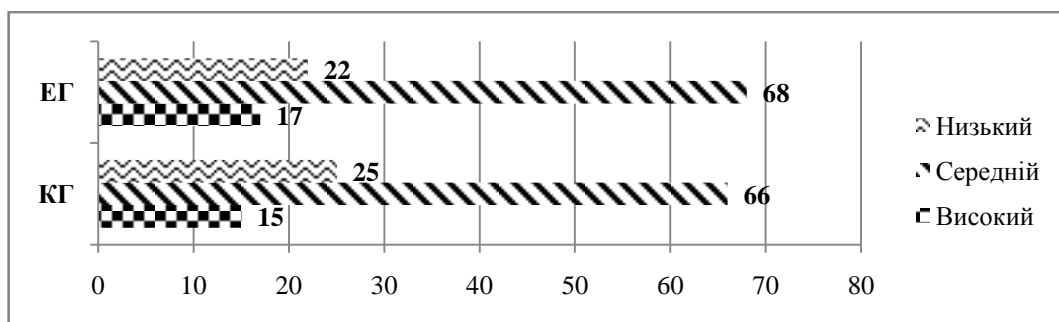
Державними документами про освіту: Концепції екологічної освіти, Законі України «Про дошкільну освіту» чітко окреслено необхідність формування природознавчої компетентності. Різні аспекти окресленої компетентності дошкільників висвітлено в доробках В. Бусленко, Н. Горопахи, К. Крутій, Г. Марочко, В. Маршицької, З. Плохій, Г. Тарасенко та інші. У своїх публікаціях вони визначають природознавчу компетенцію дошкільника як складову життєвої компетентності, що становить конкретні знання про природу, позитивне емоційно-ціннісне ставлення до її компонентів, обізнаність із правилами природокористування та їх дотримання. Отримані знання мають стати тими засобами, які будуть використовуватися дитиною в повсякденному житті й мотивувати її поведінку [1].

Одним із дієвих засобів формування компетентності дошкільника є метод проектів. Це метод проблемного навчання, спосіб організації поетапної практичної діяльності на основі взаємодії педагога і вихованця задля досягнення мети, яка визначена проблемою зазначеного проекту. Застосування методу проектів у дошкільному закладі має на меті стимулювання інтересу дітей до певних екологічних проблем і розв'язання їх через діяльність, а також практичне застосування набутих знань та розширення можливостей дітей у самореалізації. Тому, метод проектів дає змогу широко охопити всі види діяльності дитини, оскільки акумулює в собі пізнавальну, ігрову та творчу діяльність, охоплює всі аспекти життєдіяльності дітей у дошкільному закладі та вдома. На думку

Н. Рижової метод проектів забезпечує системність та результативність реалізації завдань виховання екологічної культури у дошкільників [2].

Наукове дослідження було проведено на базі Бердичівського закладу дошкільної освіти №25 (ЗДО). Опитування педагогів дошкільного закладу (10 осіб) засвідчило, що при виборі методів навчання і методу проектів зокрема, вони враховують низку факторів, а саме: вікові особливості дітей (10 виборів / 100%); матеріально-технічне забезпечення (6 виб./ 60%); специфіку групи та їх рівень підготовки (3 виб / 30%); мотивація дітей (5 виб. /50%).

Науковим дослідженням було охоплено старших дошкільників у віці 5-6 років (контрольна група – 20 осіб та експериментальна – 21 особа). На констатувальному етапі дослідження було помічено, що рівень природознавчої компетентності дітей був: високий (КГ – 15%, ЕГ – 17%), середній (КГ – 66%, ЕГ – 68%), низький (КГ – 25%, ЕГ – 22%) (рис. 1).

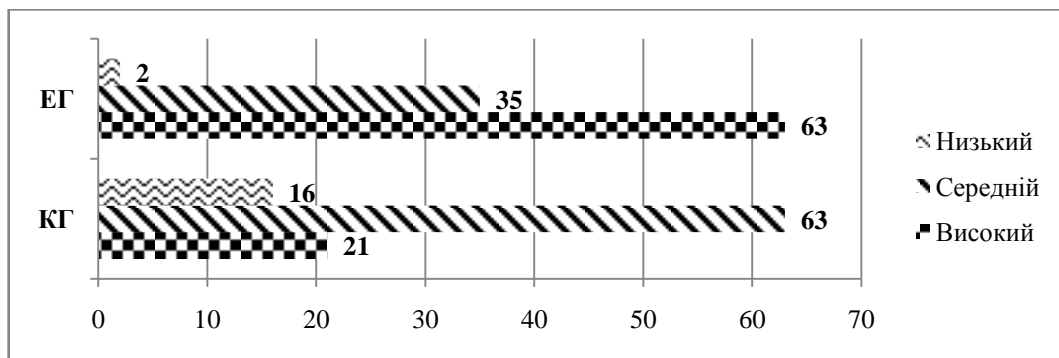
Рис. 1. Результати рівня сформованості природознавчої компетентності дошкільників (констатувальний етап експерименту)

У ході формувального експерименту нами було організовано роботу над творчим проектом «Гарбузові посиденьки» та оформлено інформаційний куточок для дітей. У ньому розмістили результати роботи над проектом: ілюстрації, цікаві об'єкти (маленькі гарбузи різних форм і видів, вироби з гарбузів), репродукції картин із гарбузами, ілюстрована кулінарна книга, дитячі енциклопедії тощо. У організації проектної діяльності дітей було залучено їхніх батьків та родичів. Зокрема, діти з батьками зібрали колекцію гарбузів різних розмірів та форм, виготовили

корзини, атрибути до свята тощо. Ігровий проект «Ходить гарбуз по городі» передбачав проведення низки сюжетно-рольових ігор.

У ході виконання зазначених проектів було проведено низку бесід: «Лікувальні властивості гарбузів», «Страви з гарбуза»; відгадування загадок про героїв гарбузової родини; виготовлення композиції з гарбуза; малювання натюрморту з гарбузів; складання казки-розмальовки від Дідуса Гарбуза.

Результати формувального етапу експерименту та впровадження методу проектів у освітній процес ЗДО засвідчили його ефективність (рис. 2).

Рис. 2. Результати рівня сформованості природознавчої компетентності дошкільників (формувальний етап експерименту)

Отже, упровадження проектної діяльності в освітній процес ЗДО сприяє вихованню самостійної творчої особистості, здатної приймати рішення, ставити цілі, планувати свою діяльність і прогнозувати її результати.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [Текст] // Дошкільне виховання. – 2013. – №1. – С. 6–19.
2. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Ю. Д. Буракова. – Харків : Основа, 2009. – 204 с.